

Trudy Dehue

NWO's Honeymoon Quiz

Redactioneel

De Academische Boekengids 25, februari 2001, pp. 2.

De spetterende show van de *Vernieuwingsimpuls* is zijn tweede seizoen ingegaan. Ook dit jaar wordt hij aangekondigd als ging het om een spectaculaire televisiequiz. 'Avontuurlijk', 'enthousiast', 'aanstekelijk', 'baanbrekend', 'oorspronkelijk' en 'origineel' roept de presentator in het glimmende colbert. Hij doorspekt zijn zinnen met 'nieuwe wegen', 'nieuwe domeinen', 'nieuwe kennis'. Tonnen gelds worden in het vooruitzicht gesteld. Zijn jullie er hélemaal klaar voor? glimlachen de Linda-de-Mols van de wetenschapsfinanciering. En ze slaan vertrouwelijk een arm om de schouders van de kandidaten. Dan onthullen ze de extra bonus: 'Bij een positieve eindevaluatie kun je je wetenschappelijke loopbaan voortzetten als lid van de vaste wetenschappelijke staf van de universiteit.' Maar let goed op. We maakten het nog spannender. Jullie onderzoeksvoorstel moet 'onorthodox' zijn, 'uitdagend' en zelfs 'dwars'. Het moet de ideeën onderuit halen van de wetenschappelijke staf die uiteindelijk zal bepalen of jullie tot zijn gelederen worden toegelaten. 'Succes kan daarom niet verzekerd zijn' (voor de citaten zie *Vernieuwingsimpuls*-Ronde 2000/2001 onder <http://www.nwo.nl/subsidiewijzer>).

Ook in de huidige tijden van overvloed is Nederland buitengewoon zuinig met uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek. Sedert decennia zijn er nauwelijks vaste posities aan de universiteiten gecreëerd. Een aanzienlijk deel van het geld dat de universiteiten voorheen naar eigen inzicht konden besteden, wordt nu beheerd door NWO. Die financiert er grotendeels slechts tijdelijke onderzoeksprojecten mee. Zo komt het dat menig hoogleraar zijn of haar beste promovendi alleen voor het vak heeft kunnen behouden door steeds het ene subsidie-eindje aan het andere te knopen.

Veel goede onderzoekers hielden het na verloop van tijd voor gezien. Ze wilden net als anderen behoorlijk wonen en kinderen krijgen, of konden om andere redenen de voortdurende dreiging van inkomensverlies niet langer accepteren. Sommigen echter zijn dermate geëngageerd dat ze tegen de klippen op hebben volgehouden. Zij namen het onzekere bestaan voor lief om maar voort te kunnen gaan met het onderzoek waaraan ze hun hart hebben verpand. Zo is de ene postdoc-subsidie gevolgd door het andere derdegeldstroomproject. Zo zijn ze de dertig of zelfs veertig gepasseerd terwijl de welverdiende vaste aanstelling er steeds opnieuw niet in zat.

En nu is er dan de *Vernieuwingsimpuls*, speciaal bedacht voor onderzoekers die hun kunde 'al op een of andere wijze hebben bewezen' als het maar niet via een vaste aanstelling is. Echte avontuurlijkheid hebben deze onderzoekers zich echter nooit kunnen permitteren. Minder nog dan anderen hebben zij in tijden van outputkwantificering het risico kunnen nemen de gevestigde paradigma's te bestrijden. Hun kracht schuilt vooral in hun grote betrokkenheid, gedegenheid en grondige kennis van zaken. Deze zijn ook onmisbaar voor de wetenschap. Normale wetenschap, leerden we van Kuhn, is minstens zo hard nodig als revolutionaire. De facultaire voorselecties voor de vernieuwingsimpuls zijn inmiddels achter de rug. De uiteindelijke beoordelingsprocedure is daarbij zoveel mogelijk nagebootst. In hun beste kleren hebben de kandidaten mondelinge presentaties gegeven met goed verzorgde visuele ondersteuning. Voor de zoveelste keer spanden ze zich in om aan commissies van buitenstaanders hun plannen helder uit te leggen. Ditmaal belichtten zij hun ideeën vooral van hun onorthodoxe kant. Het mocht voor de meesten niet baten. Deze generatie beantwoordt nu eenmaal niet aan het gevraagde type van je-bent-jong-en-je-wilt-wat. Hoe hard de universiteit hen ook nodig heeft, voor *NWO's Honeymoon Quiz* zijn deze loyale medewerkers niet 'uitdagend' genoeg.